Náučný chodník Miroslava Poliščuka

Kraj:	Prešovský
Okres:	Snina
Geomorfologická jednotka:	Bukovské vrchy
Geologická jednotka:	flyšové pásmo
Chránené územie:	žiadne
Prístup:	bus Ulič
Východisko:	Ulič, obecný úrad
Trasa:	Ulič, obecný úrad – obcou po vedľajšej a neskôr po hlavnej ceste k severozápadu – pravým svahom dolinky Vlčieho potoka k západu – Holica (538 m n. m.) – severným svahom Orlovca (506 m n. m.) k východu – Ulič
Dĺžka, prevýšenie:	10 km, prevýšenie 300 m
Čas prechodu:	4 h
Počet zastávok:	7
Náročnosť:	mierne náročná trasa

Zameranie chodníka: prírodovedné, ochranárske

Typ chodníka: samoobslužný, okružný, obojsmerný, peší, celoročný

Nadväznosť na turistickú značku: Trasa je na malom úseku na začiatku súbežná so žltou turistickou značkou.

Rok otvorenia: 2006

Textový sprievodca: nie je; na stránke zriadovateľa chodníka (Správa NP Poloniny) sú voľne dostupné texty i mapa > .PDF

Kontakt: Správa Národného parku Poloniny so sídlom v Stakčíne, Ul. Mieru 193, 067 61 Stakčín, tel. 057 / 7624 424; Obecný úrad Uličˇ, Uličˇ 89, 067 67 Uličˇ, tel. 057 / 7694 136

Aktuálny stav: Informačné panely sú v dobrom stave.

Poznámka: Náučný chodník je venovaný pamiatke **Ing. Miroslava Poliščuka (1909 – 1997)**, zakladateľa prvej dobrovoľnej ochranárskej organizácie na východnom Slovensku. Po vyhlásení Chránenej krajinnej oblasti Východné Karpaty bol jedným z jej prvých pracovníkov. Významnou mierou prispel k záchrane pralesových rezervácií Stužica, Jarabá skala, Pľaša a Rožok.

Využiteľnosť pre školy

Náučný chodník je vhodný pre terénne vyučovanie.

Čo sa oplatí vidieť na trase náučného chodníka a v okolí

Uličˇ. Obec v severovýchodnom cípe Slovenska na východ od Sniny v južnej časti Bukovských vrchov v mieste ústia Zbojského potoka do Uličky, asi 6 km juhovýchodnejšie na území Ukrajiny ústiacej do Uhu. Jej centrum leží len 2 km od slovensko-ukrajinskej štátnej hranice. Obec bola založená na valašskom práve koncom 14. alebo začiatkom 15. storočia, prvá písomná zmienka pochádza z roku roku 1451. Od 18. storočia obec vlastnili Szirmayovci, Vandernathovci, princezná Beaufort Spontin Fridešová a rodina Tiele-Winkler (Tielewinkler). V obci bola píla, mlyn, valcha, v 18. storočí kaštieľ, v roku vybudovali 1867 gréckokatolícky chrám sv. Mikuláša. Prvá štátna cesta z Veľkého Berezného (na Ukrajine) do Uliča a Zboja bola postavená až koncom 19. storočia. V roku 1908 bola dokončená úzkokoľajka zo Zabroďa (na Ukrajine), ktorá cez Ulič dolinou Zbojského potoka pokračovala až nad Novú Sedlicu a mala prípojku do Kolbasova. Slúžila na prepravu dreva, ale aj osôb, pošty a i. Počas prvej svetovej vojny sa obec ocitla v jeseni 1914 a na jar 1915 v tesnej blízkosti frontu – na miestnom vojenskom cintoríne je pochovaných 71 vojakov. Počas druhej svetovej vojny bola obec v rokoch 1939 – 1944 súčasťou Maďarska, v októbri 1944 bola oslobodená. Po vojne v území pôsobiaci príslušníci Ukrajinskej povstaleckej armády (banderovci) 6. decembra 1945 zavraždili v obci štyroch členov židovskej rodiny a v susednom Kolbasove 11 mladých Židov preživších holokaust. V parčíku v severozápadnej časti obce vznikla v roku 2009 voľne prístupná **minigaléria drevených kostolíkov**. Pozostáva z ôsmich drevených replík drevených chrámov (cerkví) z 18. storočia – najcennejších pamiatok Uličskej a Ublianskej doliny, napr. z obcí Ruský Potok, Uličské Krivé či Topoľa –, vyrobených v mierke 1 : 10 v miestnej chránenej dielni. Obec je jednou z informačných lokalít Parku tmavej oblohy Poloniny – neďaleko minigalérie v parku sa nachádza **model asteroidu (22469) Poloniny**, ktorý objavili slovenskí vedci v roku 2017 (ďalšie info i foto > Náučný chodník Pod tmavou oblohou).

Rozhľadňa Holica. Drevená vyhliadková veža nevšednej konštrukcie západne od Uliča v masíve Nastaz – podcelku na juhu Bukovských vrchov. Nachádza sa na plochom vrchole bezmenného

odlesneného chrbta s výškou 538 m n. m. Voľne prístupná veža poskytuje kruhový výhľad.

Prírodná rezervácia Uličská Ostrá > pozri Školský náučný chodník k Mergancovmu kameňu

Marmarošský diamant. Minerál, číra odroda kremeňa (SiO_2). Text i foto pozri v > Školský náučný chodník k Mergancovmu kameňu

Arpádova línia. Obranné opevnenie budované Maďarskom počas druhej svetovej vojny v rokoch 1943 – 1944 vo Východných Karpatoch na obranu pred postupujúcou Červenou armádou. Fortifikačný systém pozostávajúci z niekoľkých stoviek betónových objektov sa tiahol horskými masívmi v dĺžke 600 km od Uliča územím celej Podkarpatskej Rusi (dnes Ukrajina) až do severného Rumunska. Pomenovaný je po rode Arpádovcov, ktorý vládol v Uhorsku od 9. do začiatku 14. storočia. Po prelomení línie Červenou armádou (1. československým armádnym zborom) bola väčšina bunkrov zničená z obavy ich využitia Ukrajinskou povstaleckou armádou (banderovcami). V lesoch poniže Uliča v oblasti, kde Ulička opúšťa územie Slovenska sú zachované zákopy, strieľne, bunkre a protitankové zátarasy, prístupné z Uliča značeným turistickým chodníkom, resp. priamo z turistickej Východokarpatskej magistrály (viac o nej > samostatné heslo v Náučnom chodníku Rožok). Upozornenie: Blízka štátna hranica, ktorá je zároveň hranicou schengenského priestoru, je prísne strážená.

Bukovské vrchy. Neveľké pohorie v najseverovýchodnejšom cípe Slovenska pri poľskej a ukrajinskej štátnej hranici siahajúce k západu a juhu po Osadné, Stakčín a Brezovec, kde susedí s Laboreckou vrchovinou a Beskydským predhorím. Budované je rôzne odolnými kriedovými a paleogénnymi horninami (pieskovce, siltovce, ílovce). Vodné toky ho rozčlenili v zhode s geologickou štruktúrou, pričom vytvorili mrežovitú riečnu sieť a v mieste prevládajúcich menej odolných hornín vymodelovali kotliny (Ruská, Runinská, Sedlická, Uličská). Celistvý hlavný chrbát pohoria, ktoré presahuje obe štátne hranice, kulminuje v oblasti trojmedzia vrchom **Кременець / Krzemieniec / Kremenec (1 221 m n. m.)**, ktorého vrchol leží na ukrajinsko-poľskej štátnej hranici asi 170 m na severovýchod od najvýchodnejšieho bodu územia Slovenska. Reliéf pohoria je prevažne vrchovinový, v oblasti pohraničného hlavného chrbta až hornatinový a v kotlinách pahorkatinový. Horstvo je len málo osídlené, a to v odlesnených izolovane ležiacich kotlinách, pričom obce najzápadnejšie ležiacej Ruskej kotliny v povodí vodnej nádrže Starina, vybudovanej pre vodárenské účely, boli vysídlené a zanikli. Pohorie z podstatnej časti pokrývajú bukové lesy, v ktorých významný podiel majú pralesy. Na hlavnom chrbte sa hojne vyskytujú lúky – poloniny. Pre zachovalosť lesov a veľký výskyt endemických druhov organizmov sa územie z veľkej časti prekrýva z územím Národného parku Poloniny, ktoré včítane jeho ochranného pásma je súčasťou Medzinárodnej biosférickej rezervácie Východné Karpaty, druhej najväčšej v Európe a prvej trilaterálnej na svete. Viaceré maloplošné chránené územia národného parku (Stužica, Rožok, Havešová) sú súčasťou hromadnej lokality svetového prírodného dedičstva UNECSO „Staré bukové lesy a bukové pralesy Karpát a iných regiónov Európy“.

Názvy informačných panelov

1. Čo vás čaká
2. Po stopách starej úzkokoľajky
3. Živočíšstvo
4. Poklady Nastazu
5. Uprostred lesa
6. Pohľad v šíru diaľ
7. Naša kvetena

